

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Навчально-наукового
інституту міжнародних відносин
імені Б.Д. Гаврилишина
Ірина ІВАЩУК

« 31 » 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора з науково-
педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ

« 31 » 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Навчально-наукового
інституту новітніх освітніх
технологій

Святослав ПИТЕЛЬ

« 31 » 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

«Сучасні проблеми міжнародного розвитку»

ступінь вищої освіти – бакалавр

галузь знань – 24 Сфера обслуговування

спеціальність – 241 Готельно-ресторанна справа

освітньо-професійна програма «Готельно-ресторанна справа»

Кафедра міжнародного туризму і готельного бізнесу

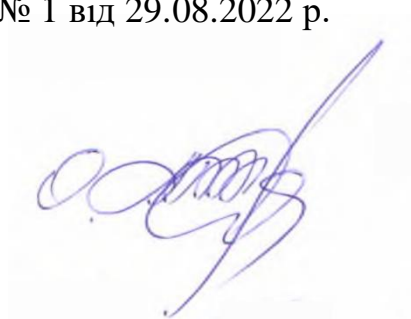
Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг, КПЗ (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Залік	Залік
Денна	3	6	28	14	3	6	99	150	–	6
Заочна	3	6	8	4	–	–	138	150	–	6

**Тернопіль – ЗУНУ
2023**

Робочу програму склав: к. екон. наук, доцент, доцент кафедри міжнародного туризму і готельного бізнесу Світлана БОВК

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародного туризму і готельного бізнесу, протокол № 1 від 29.08.2022 р.

Завідувач кафедри
к. е. наук, доцент

Оксана ГУГУЛ

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа», протокол № 1 від 29.08.2023 р.

Голова групи забезпечення спеціальності
к. е. наук, доцент

Юрій ГУМЕНЮК

Гарант ОПП
КУЛЬЧИЦЬКА

Вікторія ДАНИЛЕНКО-

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Сучасні проблеми міжнародного розвитку»

1. Опис дисципліни «Сучасні проблеми міжнародного розвитку»

Дисципліна «Сучасні проблеми міжнародного розвитку»	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти чи СВО	Характеристика навчальної дисципліни «Сучасні проблеми міжнародного розвитку»
Кількість кредитів – 5	Галузь знань – 24 Сфера обслуговування	Статус дисципліни: вибіркова Мова навчання: українська
Кількість залікових модулів – 3	Спеціальність – 241 Готельно- ресторанна справа Освітньо-професійна програма «Готельно-ресторанна справа»	Рік підготовки: <i>Денна – 3</i> <i>Заочна – 3</i> Семестр: <i>Денна – 6</i> <i>Заочна – 6</i>
Кількість змістових модулів – 3	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Лекції: <i>Денна – 28 год.</i> <i>Заочна – 8 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна – 14 год.</i> <i>Заочна – 4 год.</i>
Загальна кількість годин – 150		Індивідуальна робота: <i>Денна – 3</i> Тренінг, КПЗ: <i>Денна – 6 год.</i> Самостійна робота: <i>Денна – 99 год.</i> <i>Заочна – 138 год.</i>
Тижневих годин – 12, з них аудиторних – 7		Вид підсумкового контролю – залік

2. Мета і завдання дисципліни «Сучасні проблеми міжнародного розвитку» займає одне з ключових місць у освітньому плані підготовки бакалаврів спеціальностей 241 «Готельно-ресторанна справа» і належить до нормативної компоненти циклу професійної та практичної підготовки фахівців.

Вона дає можливість сформувати у майбутніх фахівців професійного світогляду розуміння міжнародного середовища та компонентів впливу на сегмент міжнародного розвитку.

2.1. Мета вивчення дисципліни

Програма та тематичний план дисципліни "Сучасні проблеми міжнародного розвитку" орієнтовані на глибоке та ґрунтовне засвоєння студентами поняття бізнес середовища, методів збирання інформації щодо бізнес процесів у політологічному колі, оброблення та аналізу інформації стосовно соціально-економічних явищ, які доцільно використовувати в сучасних умовах при проведенні науково-дослідної роботи. Дана дисципліна відноситься до тих які формують загальний світогляд майбутніх спеціалістів. Ця дисципліна охоплює міжнародний маркетинг, міжнародний бізнес, міжнародні політичні комунікації.

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

Завдання викладання дисципліни спрямовані на набуття майбутніми В результаті вивчення дисципліни "Сучасні проблеми міжнародного розвитку" студенти повинні:

- засвоїти основні поняття про науку як систему знань і знаряддя пізнання;
- розібратись в змісті, структурі і послідовності виконання бізнес процесів;
- набути уявлення про інформаційну базу з міжнародного бізнесу, включаючи бібліотечні джерела інформації;
- виробити та набути навички у вивченні і опрацюванні літератури, складання плану наукової статті;
- ознайомитись з міжнародним підґрунтям дисципліни (раціональний режим,, планування роботи);

Мета дисципліни – допомогти слухачам в організації і здійсненні міжнародного аналізу на базі отриманих фахових навичок

3. Програма дисципліни "СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОГО РОЗВИТКУ"

Тема 1. Суть міжнародного бізнесу та етапи його становлення

Міжнародний бізнес. Цілі міжнародного бізнесу в сфері політичних принципів. Комерційна ера. Ера експансії. Ера концесій. Ера національних держав. Ера глобалізації.

Тема 2. Суб'єкти та об'єкти міжнародного бізнесу

Види міжнародного бізнесу: національний, транснаціональний, глобальний. Форми міжнародного бізнесу: індивідуальна, корпоративна, дрібна, середня,

легальна, нелегальна. Сфери міжнародного бізнесу: міжнародна торгівля товарами і послугами, виробництво, інвестування, кредитування, страхування, транспортні, орендні послуги, патентно-ліцензійна діяльність, міжфірмові та внутрішньо фірмові операції ТНК.

Фізичні та юридичні особи. Держава. Міжнародні організації.

Тема 3. Підприємство як основна ланка міжнародного бізнесу

Юридична особа. Акціонерне товариство. Транснаціональна компанія. Багатонаціональна компанія. Підприємство з іноземними інвестиціями. Спільне підприємство. Дочірня компанія. Асоційована компанія. Філія. Відділення. Представництво. Об'єднання підприємств: асоціація, консорціум, картель, синдикат, пул, трест.

Тема 4. Роль держави в міжнародному бізнесі

Класифікація держав за рівнем життя населення. Країни з ринковою економікою. Країни з перехідною економікою. Розвинені країни. Країни, що розвиваються. Найменш розвинуті країни. Тип економічної системи: традиційна, командна, ринкова. Стимули для розвитку міжнародного бізнесу.

Тема 5. Міжнародна торгівля як форма міжнародного бізнесу

Галузева та регіональна структура торгівлі. Експорт. Реекспорт. Імпорт. Реімпорт. Бартерна торгівля. Компенсаційні угоди. Зустрічна торгівля. Товарні біржі. Аукціони. Виставки та ярмарки. Пряма та непряма торгівля. Торгові посередники. Брокери. Дилери та дистриб'ютори. Агенти. Компанії з перепродажу. Комісійні фірми.

Тема 6. Міжнародний фінансовий бізнес

Прямі та портфельні інвестиції. Інвестиційний клімат. Інвестиційні операції міжнародних корпорацій. Інструменти інвестування. Акції та депозитарні розписки. Цінні папери. Емісія. Інвестиційні компанії та фонди. Інвестиційний проект. Захист та гарантії іноземним інвесторам.

Тема 7. Маркетингова діяльність у міжнародному бізнесі

Маркетингові політичні стратегії. Глобальний маркетинг. Мультинаціональний маркетинг на фоні політологічного середовища. Комплекс маркетингу. Міжнародний життєвий цикл товару. Стандартизація. Диференціація.

Тема 8. Управління персоналом в міжнародному бізнесі

Етноцентризм. Поліцентризм. Регіоцентризм. Геоцентризм. Експатріанти. Крос-культурний менеджмент. Бюрократична та патерналістська моделі. Моделі управління: японська, американська, європейська.

Тема 9. Конкурентоспроможність у міжнародному бізнесі

Природні та набуті конкурентні переваги. Фактори формування конкурентних переваг у сфері політичних студій. Конкурентоспроможність товару, торгової марки, персоналу, підприємства, галузі, держави. Стратегія конкуренції та світовому ринку. Індекс конкурентоспроможності країни.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОГО РОЗВИТКУ»

(денна форма навчання)

Назва теми	Кількість годин					
	Лекції	Практичні заняття	Індивідуальна робота	Тренінг, КПЗ	Самостійна робота	Контрольні заходи
<i>Змістовий модуль 1.</i>						
1. Суть міжнародного бізнесу та етапи його становлення	3	1	10		12	Тести, питання, кейси
2. Суб'єкти та об'єкти міжнародного бізнесу	3	1			10	
3. Підприємство як основна ланка міжнародного бізнесу	3	2			12	
4. Роль держави в міжнародному бізнесі	3	2			12	
5. Міжнародна торгівля як форма міжнародного бізнесу	3	2			10	
<i>Змістовий модуль 2.</i>						
6. Міжнародний фінансовий бізнес	3	2	2		13	Тести, питання, кейси, задачі
7. Маркетингова діяльність у міжнародному бізнесі	3	2			10	
8. Управління персоналом в міжнародному бізнесі	4	1			10	
9. Конкуентоспроможність у міжнародному бізнесі	3	1			10	
Разом	28	14		6	99	

(заочна форма навчання)

Назва теми	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
<i>Змістовий модуль 1.</i>			
1. Суть міжнародного бізнесу та етапи його становлення	1		20
2. Суб'єкти та об'єкти міжнародного бізнесу			1
3. Підприємство як основна ланка міжнародного бізнесу	1		14
4. Роль держави в міжнародному бізнесі	1		20
5. Міжнародна торгівля як форма міжнародного бізнесу			1

<i>Змістовий модуль 2.</i>			
6. Міжнародний фінансовий бізнес	1	1	10
7. Маркетингова діяльність у міжнародному бізнесі	1		20
8. Управління персоналом в міжнародному бізнесі	1		30
9. Конкурентоспроможність у міжнародному бізнесі	1	1	14
Разом	8	4	168

5. Тематика практичних завдань

Практичне заняття 1-2

Тема 1. Суть міжнародного бізнесу та етапи його становлення

Міжнародний бізнес. Цілі міжнародного бізнесу в сфері політичних принципів. Комерційна ера. Ера експансії. Ера концесій. Ера національних держав. Ера глобалізації.

Практичне заняття 3-4

Тема 2. Суб'єкти та об'єкти міжнародного бізнесу

Види міжнародного бізнесу: національний, транснаціональний, глобальний. Форми міжнародного бізнесу: індивідуальна, корпоративна, дрібна, середня, легальна, нелегальна. Сфери міжнародного бізнесу: міжнародна торгівля товарами і послугами, виробництво, інвестування, кредитування, страхування, транспортні, орендні послуги, патентно-ліцензійна діяльність, міжфірмові та внутрішньо фірмові операції ТНК.

Фізичні та юридичні особи. Держава. Міжнародні організації.

Практичне заняття 5-6

Тема 3. Підприємство як основна ланка міжнародного бізнесу

Юридична особа. Акціонерне товариство. Транснаціональна компанія. Багатонаціональна компанія. Підприємство з іноземними інвестиціями. Спільне підприємство. Дочірня компанія. Асоційована компанія. Філія. Відділення. Представництво. Об'єднання підприємств: асоціація, консорціум, картель, синдикат, пул, трест.

Практичне заняття 7-8

Тема 4. Роль держави в міжнародному бізнесі

Класифікація держав за рівнем життя населення. Країни з ринковою економікою. Країни з перехідною економікою. Розвинені країни. Країни, що розвиваються. Найменш розвинуті країни. Тип економічної системи: традиційна, командна, ринкова. Стимули для розвитку міжнародного бізнесу.

Практичне заняття 9-11

Тема 5. Міжнародна торгівля як форма міжнародного бізнесу

Галузева та регіональна структура торгівлі. Експорт. Реекспорт. Імпорт. Реімпорт. Бартерна торгівля. Компенсаційні угоди. Зустрічна торгівля. Товарні біржі. Аукціони. Виставки та ярмарки. Пряма та непряма торгівля. Торгові посередники. Брокери. Дилери та дистриб'ютори. Агенти. Компанії з перепродажу. Комісійні фірми.

Практичне заняття 12-13

Тема 6. Міжнародний фінансовий бізнес

Прямі та портфельні інвестиції. Інвестиційний клімат. Інвестиційні операції міжнародних корпорацій. Інструменти інвестування. Акції та депозитарні розписки. Цінні папери. Емісія. Інвестиційні компанії та фонди. Інвестиційний проект. Захист та гарантії іноземним інвесторам.

Практичне заняття 14-16

Тема 7. Маркетингова діяльність у міжнародному бізнесі

Маркетингові політичні стратегії. Глобальний маркетинг. Мультинаціональний маркетинг на фоні політологічного середовища. Комплекс маркетингу. Міжнародний життєвий цикл товару. Стандартизація. Диференціація.

Практичне заняття 17-19

Тема 8. Управління персоналом в міжнародному бізнесі

Етноцентризм. Поліцентризм. Регіоцентризм. Геоцентризм. Експатріанти. Крос-культурний менеджмент. Бюрократична та патерналістська моделі. Моделі управління: японська, американська, європейська.

Практичне заняття 20-21

Тема 9. Конкурентоспроможність у міжнародному бізнесі

Природні та набуті конкурентні переваги. Фактори формування конкурентних переваг у сфері політичних студій. Конкурентоспроможність товару, торгової марки, персоналу, підприємства, галузі, держави. Стратегія конкуренції та світовому ринку. Індекс конкурентоспроможності країни.

6. Самостійна робота студентів

Важливою складовою роботи студентів є самостійна підготовка ними матеріалів, питань, завдань із кожної теми навчального курсу. Оскільки навчальним планом передбачено виділення навчального часу для самостійної роботи студентів, частина обов'язкового програмного матеріалу виноситься на самостійне вивчення студентів. Самостійна робота є обов'язковою при підготовці до практичних занять, для складання заліку з навчальної дисципліни, тому вона повинна мати систематичний та плановий характер і обов'язково завершуватись перевіркою знань студентів. Самостійна робота є складовою навчального процесу, важливим чинником, який формує вміння навчатися, сприяє активізації засвоєння знань. Значно підвищується значення та статус самостійної роботи при введенні кредитно – модульної технології навчання, за якою скорочується обсяг аудиторної роботи.

Мета самостійної роботи – сприяти засвоєнню в повному обсязі навчальної програми та формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості – умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність. Форми самостійної роботи: опрацювання лекційного матеріалу; підготовка до практичних занять; самостійна робота з підручником, науковою та періодичною літературою; вивчення та аналіз законодавчих та нормативних документів; пошук і опрацювання матеріалів через мережу Інтернет; узагальнення та аналіз фактичних даних; проведення самостійних наукових досліджень;

підготовка аналітичних записок, доповідей, рефератів, презентацій; виконання індивідуальних завдань; написання контрольних робіт.

7. Тренінг, комплексне практичне індивідуальне завдання

Організація і проведення тренінгу дисципліни

Написання бізнес проекту з використання нормативно правових актів в межах розвитку міжнародної компанії

Організація і проведення КППЗ

Проводиться у форматі модерації, яка спрямована на визначення проблем ефективності управління міжнародним розвитком.

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення Дисципліни «Сучасні проблеми міжнародного розвитку» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування;
- тестування;
- модульне тестування та опитування;
- реферати, есе; (якщо передбачено)
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- ректорська контрольна робота;
- оцінювання результатів КППЗ;

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (Заліковий модуль 3 (КППЗ)
30 %	40 %	30 %
1. Опитування (тестування) під час заняття (Тема 1-5 по 10 балів) = 50 балів 2. Письмова робота = 50 балів.	1. Опитування (тестування) під час занять (Тема 6-9 по 5 балів) = 20 балів 2. Письмова робота = 80 балів.	1. Участь у тренінгу = 30 балів. 2. Підготовка та захист КППЗ – макс. 70 балів

Шкала оцінювання:

За шкалою	За національною	За шкалою ECTS
-----------	-----------------	----------------

університету	шкалою	
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ п/п	Найменування	Номер теми
1	Ноутбук	1-11
2	Мультимедійний проектор	1-11
3	Система дистанційного навчання ЗУНУ <i>moodle.wunu.edu.ua</i>	1-11
4	Пакет прикладних програм базових інформаційних технологій: <i>MS Office</i>	1-11
5	Телекомунікаційне програмне забезпечення (<i>Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Firefox</i>)	1-11

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

- Біловодська О.А. Маркетингова політика розподілу: Навчальний посібник/ О. А. Біловодська. - К.: Знання, 2020. - 458 с.
- Бровкова О.Г. Стратегічний менеджмент: Навчальний посібник/ О. Г. Бровкова. - К.: Центр учбової літератури, 2020. - 224 с.
- Гіл Ч. Міжнародний бізнес: Конкуренція на глобальному ринку. – Київ: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2021 – 856с.
- Глобальна економіка: Навчальний посібник/ За заг. ред. Б.М. Одягайла. - Львів: Магнолія , 2020. - 208 с. - (Вища освіта в Україні)
- Дідківський М.І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навчальний посібник. – К.: Знання 2019. – 462 с.
- Довгань Л.Є. Стратегічне управління: навчальний посібник/ Л. Є. Довгань, Ю. В. Каракай, Л. П. Артеменко. - 2-ге вид.. - К.: Центр учбової літератури, 2019. - 440 с.
- Єрмошенко М.М. Комерційна діяльність посередницьких організацій: навчальний посібник. – К.: НАУ, 2019 – 345 с.
- Ігнатюк А.І. Галузеві ринки: теорія, практика, напрями регулювання: Монографія/ А. І. Ігнатюк. - К.: ННЦ ІАЕ, 2020. - 456 с.
- Инкотермс 2019. - С-Пб., 2020.
- Користін О.Є. Протидія відмиванню коштів в Україні: правові та організаційні засади правоохоронної діяльності: Навчальний посібник/ О.Є. Користін, С.С. Чернявський; За ред. О.М. Джужі. - К.: КНТ, 2019. - 612 с.
- Країнознавство: підручник/ За ред. М.С. Дорошка. - 2-ге вид., перероб. і доп.. - К.: Знання, 2019. - 439 с.: + карта. - (Вища освіта XXI століття)
- Липов В.В. Міжнародна економіка: світова економіка та міжнародні економічні відносини. Модуль 1. Світова система господарювання: Навчально-практичний посібник/ В. В. Липов. - К.: Видавничий дім "Професіонал", 2020. - 368 с

13. Липов В.В. Міжнародна економіка: світова економіка та міжнародні економічні відносини. Модуль II. Міжнародні ринки та форми міжнародної економічної взаємодії: Навчально-практичний посібник/ В. В. Липов. - К.: Видавничий дім "Професіонал", 2020. - 368 с
14. Міжнародна економіка: підручник/ За ред. Задой А.О., Тарасевича В.М.. - К.: Центр учбової літератури, 2021. - 416 с.
15. Міжнародні комерційні угоди та розрахунки: нормативно-правове регламентування: Навчальний посібник/ За ред. Козака Ю.Г., Логвінової Н.С.. - К.: Центр учбової літератури, 2020. - 648 с
16. Міжнародні фінанси: кредитно-модульний курс: навчальний посібник/ за ред.: Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, М. І. Барановська. - 4-те вид. перероб. і доп.. - К.: Центр учбової літератури, 2019. - 288 с.
17. Міжнародне середовище бізнесу: конкуренція та регулювання у глобальній економіці / Дж. Майер, Д. Олесевич. – К.: Либідь 2019 – 703с.
18. Міжнародна торгівля: Навчальний посібник/ За заг. ред. Ю.Г. Козака, Н.С. Логвінової, О.В. Мірошниченка. - 3-тє вид., доп. та перероб.. - К.: Центр учбової літератури, 2019. - 668 с.
19. Мокій А.І. Міжнародні організації: Навчальний посібник/ А. І. Мокій, Т. П. Яхно, І. Г. Бабець. - К.: Центр учбової літератури, 2020. - 280 с.
20. Новицький В.Є. Міжнародна економічна діяльність України: Підручник. – К.: КНЕУ, 2018-948 с.
21. Одягайло Б.М. Міжнародна економіка: Навч. посіб. К.: Знання 2020. – 397 с.
22. Осика С.Г. Світова організація торгівлі: Підручник / С.Г. Осика, В.Г. Пятницький. – 2019.
23. Патика Н.І. Міжнародні валютно-кредитні відносини: навчальний посібник/ Н. І. Патика. - К.: Знання, 2019. - 566 с.
24. Порохня В.М. Стратегічне управління: навчальний посібник/ В. М. Порохня, Т. О. Безземельна, Т. А. Кравченко. - К.: Центр учбової літератури, 2019. - 224 с.
25. Румянцев А.П. Міжнародна торгівля. – К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 376 с.
26. Софіщенко І.Я. Фінансування зовнішньоторговельної діяльності підприємства . – К.: - К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 138 с.
27. Ткаленко С.І. Міжнародна комерційна справа: Навчальний посібник. – К.: Університет економіки та права «КРОК», 2021, 73 с.
28. Фомішин С.В. Міжнародні економічні відносини: Навчальний посібник/ С.В. Фомішин, Ю.В. Колесник. - Львів: Новий світ-, 2020. - 360 с.
29. Циганкова Т.М. Міжнародна торгівля: Навчальний посібник. К.: КНЕУ, 2019.- 488 с.
30. Шевчук В.О. Міжнародна економіка: теорія та практика: Підручник/ В. О. Шевчук. - 2-ге вид., перероб. і доп.. - К.: Знання, 2019. - 663 с.

Додаткова література

31. Ashley A. A Handbook of Commercial Correspondence. Oxford.2018
32. Jahrmann F.-U. Aussenhandel. 10. Auflage. Kiehl. 2019.

Джерела з мережі Інтернет

33. <http://ft.com> - Financial Times
34. www.businessweek.com - Business Week
35. www.economist.com - The Economist
36. www.europe.eu.int - Європейський союз
37. www.imf.org - Міжнародний валютний фонд
38. www.worldbank.org <http://www.worldbank.org/> - Світовий банк
39. www.wto.org - Світова організація торгівлі